

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Illvstrissimi Viri Petri De Marca Archiepiscopi Parisiensis Dissertationvm De Concordia Sacerdotii Et Imperii, Sev De Libertatibvs Ecclesiæ Gallicanæ, Libri Octo

Marca, Pierre de

Parisiis, 1669

V. Joannes XXIII. ea de causa misit in Gallias Cardinalem Pisanum, qui omnia turbavit. Hinc factum ut renovata sint decreta Ecclesiæ Gallicanæ. Quæ Legatos mittit ad Concilium Constantiense; quibus ...

urn:nbn:de:hbz:466:1-15617

electio rite celebrata dici possit, tum verò jure eligendi privabantur, & integra episcopatus collatio ad Summum Pontificem devolvebatur. Et hæc est una ex Reservationibus quæ sunt in Corpore Juris. Tertio, Metropolitanis interdictum est universis functionibus episcopalibus donec Pallium receperint; præter juramentum fidelitatis ei simile quod vassallus domino suo præstare tenetur, quod unà cum formula introductum est. Quarto, sedi apostolicæ reservatum est jus admittendi cessiones episcopatum, decernendique translationes & coadjutorias cum futura successione.

C. Si eo tempore.
De elect. in sexto.

III. Sed jura illa immensum auxit Bonifacius VIII. qui sedi apostolicæ reservavit provisionem Ecclesiarum quæ in Curia Romana vacarent, sive illæ cathedrales essent, sive abbatiales, aut alius generis. Sequentes autem Pontifices fuere paulò audaciores; cum eidem sedi specialibus primum rescriptis, tum in Regulis Cancellaria, reservarunt provisionem omnium Ecclesiarum cathedralium & aliorum Beneficiorum quibus provideri consueverat per electionem, per universum orbem Christianum. Unde factum ut provisio Papæ in Bullis ejus contenta vim obtineat electionis & confirmationis, Nam quoad consecrationem, eam committit tribus Episcopis in partibus, nulla facta mentione Metropolitanis.

IV. Tantum veteris consuetudinis contemptum ferre non potuit Ecclesia Gallicana, libertatis suæ conservandæ avidissima. Nam licet Benedicto XIII. in schismate adhereret, noluit tamen committere ut in ejus gratiam ruere pateretur causam publicam religionis. Atque ut malo illi canonice remedium adhiberi posset, Carolus VI. conventum Ecclesie Gallicanæ coëgit Parisiis anno MCCCXVI. exeunte; in quo Advocatus Regius repræsentavit confusionem ab aliquot annis introductam à Summis Pontificibus circa provisionem Prælatorum & aliorum Beneficiorum, ob Reservationes & Gratias expectativas; quæ electiones adimebant Capitulis, & collationes Ordinariis, in contemptum decretorum Conciliorum generalium: unde sequebantur immensa damna, & perniciis irreparabilis, quorum capita singillatim recensuit. Itaque in eo Concilio nationali decretum est ut deinceps obtineret forma in statutis Conciliorum generalium & decretis sanctorum patrum præscripta, tam in provisionibus Ecclesiarum cathedralium & collegialium quam aliorum Beneficiorum secularium & regularium quibus per electionem consue-

T. v. 11. Libert.
Ecc. Gallic.
num. 9.

verat provideri, nimirum ut electionum jura ubique obtinerent. Quoad alia verò Beneficia, statuerunt ut iis provideretur per collationem, præsentationem, & institutionem, ab iis quibus jus illud competebat ex jure communi, privilegio, aut consuetudine. Reservationes autem à Summo Pontifice aut ejus auctoritate factas, Gratias item expectativas, in universum sustulerunt, donec aliter statueretur in Concilio generali legitime celebrando, cujus ordinationi se Gallicana Ecclesia submitit. Statim verò Regem adeunt, orantque ut deliberationem hanc gratam ratamque habere velit, & ut eos, quantum in ipso erat, prisce libertati jurisque communis dispositioni restitueret quoad capita illa, eosque in ea libertate conservaret, amotis prorsus omnibus impedimentis. Rex verò, ex sententia Consilij sui, deliberationem illam, utpote decretis Conciliorum generalium consentaneam, ratam habens, decrevit, quantum in ipso erat, ut Ecclesie & personæ ecclesiasticæ regni hujus restituerentur, quoad hoc, & conservarentur in sua antiqua libertate & in dispositione juris communis. Mandat Curie Parlamenti, Ballivis, Seneschallis, & aliis Officiariis, ut secundum formam superius præscriptam personas ecclesiasticas frui faciant jure electionis, collationis, & præsentationis, & ut contradictiones omnes amoveant, & contravenientes puniant, cujuscunque qualitatis & conditionis existant.

V. Sed persuasio quæ in Gallia invaluerat, futurum ut Pontifex, audita hac deliberatione, sponte sua his malis mederetur, edicti hujus publicationem differri suavit per biennium, id est, à die XVIII. Februarii anni millesimi quadringentesimi sexti, usque ad decimam quintam Maij anni millesimi quadringentesimi octavi. Eo enim die Princeps Parlamenti Curiam ingressus, edictum illud se præsentè publicari iussit: cujus tamen executio dilata fuit, ob spem quam præceperant fore ut brevi Concilium generale celebraretur. Interim Papa Ioannes XXIII. ad summum pontificatum evectus, missa ad eum amplissima legatione sollicitatus est ut tot malis remedium adhiberet. Ipse verò se ea de causa missurum esse Cardinalem Pisanum pollicitus est: qui cum in Gallias pervenisset, edictorum executionem impedire potius conatus est quam mederi malis quibus Ecclesia Gallicana miserè opprimebatur. Quod Regem impulit ut literas ad Parlamentum scriberet anno MCDXII. quibus consilium ejus exquirebat circa ea quæ fieri conveniebat in hoc negotio. Parlamentum verò respondit, edi-

T. v. 11. Libert.
Ecc. Gallic.
num. 9.

atum anni MCDVI. executioni mandandum esse. quam sententiam Princeps amplexus est. Ejus tamen executio retardata est arte quorundam à Consilio regio, ob privatam suam utilitatem. Interim Constantiense Concilium generale convocatum est: quò Clerus Gallicanus Parisiis jussu regio congregatus anno MCDXIV. legatos sive deputatos misit, quibus inter cetera mandatum est ut à Concilio peterent confirmationem deliberationum Ecclesiæ Gallicanæ circa provisiones Beneficiorum. Sed quantumvis id urgerent deputati, nihil obtinere potuerunt à Concilio; quod negotij hujus discussionem decrevit non attingere, nisi post electionem Papæ, ut constat ex Sessione quadragesima. Martinus verò V. in Concilio electus silentio transmisit negotium Ecclesiæ Gallicanæ. Igitur anno MCCCXXVII. mense Novembri congregati jussu regio Episcopi, Gentes Consilij Regis, & Curia Parlamenti, decreverunt ut edictum anni millesimi quadringentesimi sexti circa provisionem Beneficiorum, executioni mandaretur.

VI. Deliberationem hanc secutum est aliud edictum regium publicatum die XIII. Aprilis MCDXVII. quod magni momenti est. Decretum quippe non est pendente schismate quo Ecclesia laborabat, sed post depositionem trium contententium de pontificatu, & post electionem Martini quinti. Præterea nihil illic decernitur per provisionem, ut vocant, id est, donec Concilium generale celebretur; sed lex regia fertur quæ prorsus observari debeat, lata postquam Concilium Constantiense & Summus Pontifex jus reddere recusarunt Ecclesiæ Gallicanæ. Nam in diplomate regio continetur, Regem frequentibus omnium ordinum regni conquestionibus coactum esse ut susciperet curam conservandarum Libertatum Ecclesiæ, atque ob hanc causam, imperandi executionem eorum quæ decreta fuerant anno millesimo quadringentesimo sexto, quam retardaverat ob spem quam conceperat futurum ut Concilia Pisanum & Constantiense finem tandem aliquem adferrent tot ingentibus malis; præsertim cum nonnulli Archiepiscopi & Episcopi facile adduci non possent ut electiones confirmarent quæ consequenter post edicta illa celebrarentur. Itaque jubet ut Ecclesiæ & personæ ecclesiasticæ hujus regni restituantur in perpetuum suis antiquis franchisiis & libertatibus. Tum, ut Ecclesiis cathedralibus & collegialibus ac Beneficiis electivis secularibus & regularibus provideatur per electiones Capitulorum, Conventuum, & Col-

legiorum, sive per postulationes canonicè factas, cum confirmatione superiorum. Aliis verò Beneficiis, quibus per electionem provideri non consueverat, provideri mandat per præsentationes, collationes, & institutiones Ordinariorum, secundum antiqua jura communia Conciliaque generalia; non obstantibus quibuslibet Reservationibus, Gratiis expectativis, & contrariis quibuscunque. Hujus autem edicti executionem imperat Curia Parlamenti aliisque Officiariis.

VII. Edicta illa confirmavit Carolus VII. statim atque in folio regali sublimatus Num. 17. d. 11. est, diplomate dato anno MCDXXXII. quo jubet ut electiones & aliæ Beneficiorum provisiones fiant secundum jus commune & antiquum. Interim Concilium Basileense celebratum est, in quo veritæ sunt omnes Beneficiorum reservationes generales & speciales quæ deinceps à Summis Pontificibus fieri possent, electionesque restituntur. Concil. Basile. sess. 21. & 25. Duobus id decretis sancitum; quorum unum factum est anno MCDXXXIII. die XIII. Julij, aliud verò anno MCDXXXVI. mense Martio. His igitur decretis electiones restituntur, & confirmationes ad jus commune revocantur; id est, statuitur ut Episcopus confirmet eos qui sibi subjecti sunt, Archiepiscopus Episcopos, & Summus Pontifex Archiepiscopum, sive per viam confirmationis, sive mittendo Pallium, & ut insuper Episcopi & Abbates exempti ab eo confirmantur, quod ita statuitur, ut nullum per hoc præjudicium generetur appellationibus ad apostolicam sedem à judiciis confirmationis per Ordinarios latis, quas Romæ agitari placuit. Iam cum edictis regis abolitæ sint reservationes, decreto quoque Concilij Basileensis abolentur; exceptis tamen iis *quæ sunt in corpore Juris clause*, id est, cum electores secundum sententiam Summi Pontificis privantur jure suffragij, ob hoc quòd indignum elegerint, vel cum Beneficia vacant in Curia Romana, aut quando agitur de translatione Episcopi. Præterea, in eo decreto excipiuntur terræ patrimonij Ecclesiæ, quarum provisionem Pontifex, si ita ei videbitur, sibi reservare poterit. Extat etiam aliud ejusdem Concilij decretum, quo Gratiæ expectativæ prohibentur quoad Beneficia non electiva, quò liberè & canonicè fiat collatio ab Ordinariis; servatis tantum Summo Pontifici Mandatis apostolicis pro unico Beneficio, si Collatores habeant jus disponendi de decem Beneficiis, si verò triginta pertinerent ad eorum collationem, duo Papæ reservarentur.

VIII. Ecclesia Gallicana Avarici Biturigum congregata jussu Caroli VII. anno